

انرژی های زمین شناختی و تعهدات زیست محیطی کارفرمایان (با نگاهی به قراردادهای بالادستی صنعت نفت و گاز ایران)

راضیه محمدی^۱، مهدی منتظر^۲، مریم افشاری^۳

- ۱- استادیار، گروه زمین شناسی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه آزاد اسلامی آشتیان، آشتیان ایران^۱
۲و۳- استادیار، گروه حقوق خصوصی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی دماوند، دماوند، ایران

چکیده

در قراردادهای بالادستی صنعت نفت و گاز ایران، تعهدات کارفرما به حفظ محیط زیست بویژه در عملیات نفتی می تواند بسیار سرنوشت ساز باشد. نفت و گاز به عنوان مهم ترین حامل های انرژی زمین شناختی در دنیا و بویژه ایران سهم بزرگی از بازار انرژی را به خود اختصاص داده است. در ایران تاکنون دو حوضه زاگرس و کپه داغ به عنوان ذخایر اصلی نفت و گاز شناخته شده‌اند. با توجه به این که در هر عملیات نفتی این کارفرما است که شروع عملیات را به عهده دارد و اولین گام ها توسط کارفرما برداشته می شود، نادیده گرفته شدن موارد زیست محیطی منجر به عدم رعایت محیط زیست تا انتهای عملیات خواهد شد. در ایران قراردادهای نفتی به گونه ای است که کارفرما تقریباً حالت انحصاری داشته و شرکت ملی نفت ایران در عمده قراردادهای به عنوان کارفرما ظاهر می شود. در ارتباط با بحران های زیست محیطی ناشی از عملیات نفتی، قراردادهای نفتی بین کارفرما و پیمانکار است که می تواند بحران آفرین یا جلوگیری کننده از بحران زیست محیطی در منطقه عملیاتی باشد. در این مقاله تلاش می شود ضمن شرح اهمیت انرژی های زمین شناختی نفت و گاز، تعهدات زیست محیطی کارفرمایان در قراردادهای بالادستی مورد بحث قرار گیرد.
کلمات کلیدی: انرژی زمین شناختی، تعهدات زیست محیطی، صنعت نفت و گاز

۱- مقدمه

طرح دیدگاه نوین در خصوص توسعه پایدار و الزام شرکت بوجود آوردن فضای کاری امن و سالم و انجام عملیات، ارائه محصولات و خدمات سازگار با محیط زیست از یک سو و از سویی دیگر توسعه فعالیت های نفت و گاز و افزایش روز افزون اقدامات توأم با ریسک بالا و تغییرات تکنولوژی و محیطی موجب گردیده است تا امرحفاظت از محیط زیست همگام با تکنولوژی و هماهنگ با تغییرات قرارداد های نفتی بسیار با اهمیت تلقی گردد. در این راستا کارفرما به عنوان شخص حقیقی و یا حقوقی، با نظارت، تصویب قوانین و مدیریت خود می تواند تأثیرات شگرفی در صیانت از محیط زیست داشته باشد.

^۱ - عهده دار مکاتبات Email: Mohammadi_geo@yahoo.com